

Inaki Revesado

Aquest article ben bé es podia haver titulat "Les dones Huppertianes creades per Claude Chabrol", ja que, quan es dona l'addició de dos professionals de gran alçada, ens és difícil determinar quant hi ha de cadascú en els personatges que cobren vida a les pantalles. La carrera d'Isabelle Huppert no necessita recolzar-se sobre els treballs fets sota la direcció de Chabrol per poder ser catalogada com una de les actrius més completes del cinema actual. Per la seva part, el passat cinematogràfic de Chabrol, abans que Huppert es convertís en la intèrpret habitual de les seves pel·lícules (Stéphan Audran li donava també uns excel·lents resultats), és la prova que el jove de la *nouvelle vague* tenia talent suficient per sobreviure a qualsevol tipus d'etiquetes. Tanmateix és en la conjunció d'aquest dos elements superlatius del cinema francès, en un dels seus treballs en concret, on trobam el que consider el punt més alt de les seves respectives carreres: *Un affaire de femmes*. Isabelle Huppert dona vida a la protagonista d'aquest film de manera magistral, demostrant que molt abans de l'èxit personal assolit amb *La pianista* (sens dubte, una altra interpretació colpidora de Huppert) ella ja era una gran actriu. Per un altra part, Chabrol, envoltant-se dels seus elements tan comuns i reiteratius, però creant un corrent poc habitual de simpatia i solidaritat cap a la seva protagonista, aconsegueix fer el film més rodó de quants ha fet fins ara. La seva col·laboració continua viva i esperam que es perllongui encara en futurs treballs. De moment, podem mirar cap a enrere i recuperar *Rien ne va plus* i *Merci pour le chocolat*.

La presentació de *Rien en va plus* es va fer en la secció oficial del Festival de Sant Sebastià fa un parell

d'anys. Des del moment de la seva projecció, la pel·lícula va ser una clara favorita pel triomf, expectatives que es van veure complertes amb la Conxa d'Or d'aquell any. També des d'un principi la pel·lícula va ser qualificada com una obra menor dins la carrera de Chabrol, una espècie de caprici petit i senzill sense gaires complicacions. En efecte, la història d'una parella de timadors que troben en el món del joc l'espai ideal per fer de les seves i enriquir-se a compte dels altres, gràcies al seu art creant tot tipus d'embulls, quedarà per a la història com una de les pel·lícules que figuraran en el llistat de la seva extensa filmografia, però en la qual pocs s'aturaran amb comentaris més extensos. Les obsessions clàssiques del francès tornen a estar presents: ambients tancats, localitzacions llunyanes a les grans ciutats, pocs personatges i el món omnipresent del crim. Com a novetat, els interessos que mouen els seus protagonistes són absolutament prosaics, materialistes... Ells només volen doblers, i és aquest desig d'enriquir-se el que es fa caure en el món del crim. Altres atrocitats més brutals són habituals en la seva filmografia, però les passions que mouen als seus personatges solen ser més primàries, més humanes, encara que siguin difícils de justificar (¿Hi ha justificació moral per la protagonista d'*Un affaire de femmes* que no dubta en aconseguir millorar la seva economia a través de pràctiques avorrites a elevats preus, explotació sexual d'altres dones o col·laboracionisme amb els nazis? Però, ¿qui de nosaltres no desitja amb totes les seves forces que la nostra heroïna pugui salvar el seu coll?). I és precisament aquesta novetat el que fa que *Rien en va plus* sigui un film amb menys força, on no s'aconsegueix im-

mutar la implicació de l'espectador, que es converteix en un simple observador dels jocs bruts de la parella, sense saber massa bé cap a on ens vol conduir tot plegat. Tot i així *Rien en va plus* es veu amb interès (és de justícia dir que, en aquest film, Chabrol té un gran deute amb la parella d'actors protagonistes) i és una curiositat que val la pena. Un treball petit d'un gran director.

En canvi, el món chabrolità en estat pur es torna a posar de manifest en *Merci pour le chocolat*. Partint d'un fet quasi mític, com és el fet d'imaginar altres camins vitals, de jugar amb la idea d'una confusió d'identitat, de demanar-nos qui serien nosaltres si s'hagués donat el cas que després de néixer una despistada o maligna infermera ens hagués confós o canviat la identitat i ens hagués posat en braços d'una mare equivocada, de la senyora del llit del costat, Chabrol construeix una història en què la presumpta filla enganyada visita la família del seu possible pare biològic. I aquesta és la típica família on Chabrol construeix magistralment les seves intrigues. Modals exquisits, poder adquisitiu elevat, interessos intel·lectuals. També professions peculiars, pocs habituals: el pare, pianista (curiosament, com la possible filla retrobada, fàcil recurs per nodrir l'equívoc); la mare (la nova esposa del presumpte pare biològic), amb un ofici fonamental a la vida: la perversitat. La intriga està servida, perquè, des de la primera visita que fa la filla a la família a què podria pertànyer, queda clar que la dolça i servicial mare (evidentment Isabelle Huppert) és un pou de sorpreses esfereïdores. Aquí Chabrol sí que assoleix la implicació de l'espectador fins arribar a un final que potser no sigui del gust de tothom. Vosaltres direu. ■

